

FEJLESZTŐ ÉRTÉKELÉS A FELSŐOKTATÁSBAN – TANÍTÁS ÉS TANULÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI

Banai Bajzáth Angéla, Lencse Máté, Lukács István
ELTE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: fejlesztő értékelés; felsőoktatás; reflexió

A kutatás célja, hogy többet tudjunk az eredményes fejlesztő értékelés módjairól. Olyan tanulásszervezési utakat terveztünk, amelyben építeni kívántunk a hallgatók előzetes tudására, aktuális gyakorlati helyeik sajátosságaira és a hallgatók igényeire. Megvizsgáltuk, hogy a hallgatók értékelési folyamatba való bevonása hogyan változtatja meg a szummatív és a formatív értékeléssel kapcsolatos attitűdjüket, hogyan változik értékelési kultúrájuk a kurzus során. Az értékelésről folyó gondolkodás a tanulás paradigmájának megváltozásával függ össze. A hagyományos oktatásszervezésben a tananyag elsajátításának felelőssége a tanulóé, de az ő hatékonysága másodlagos, a lényeg a tanár oktatási eredményessége. Ebben a paradigmában önálló tudományterületek szerint épül fel a rendszer, a tudásbázisok egymástól külön jelennek meg. A tananyagok fejlesztése a hallgatói tudásigényre támaszkodva történik, és nem az alapján, milyen tudással rendelkezik az adott oktató.

Az ELTE Neveléstudományi Intézetében Tervezés és értékelés kurzust tartottunk. A tematika kidolgozásakor arra törekedtünk, hogy a tervezés és különösen az értékelés kérdései ne csupán tananyagként jelenjenek meg a kurzuson, hanem megélt tapasztalatként, a tartalmak alkalmazásaként is. Ennek eredményeként alakítottunk ki egy olyan folyamatot, amelyben a tartalmak feldolgozása mellett folyamatosan jelen volt egymás munkájának értékelése és a kapott értékelésekre adott reflexió.

A tanulás értékeléséről való gondolkodás összefügg a tanulás és tanítás közötti kapcsolatok változásával. Magyarországon is komoly kihívást jelent a felsőoktatásban érintettek számára, hogy a hagyományos tanításközpontú gondolkodás helyett – meghaladva az elvi deklarációk szintjét – gyakorlatban is képesek legyenek áttérni a hallgatót középpontba helyező tanulásközpontú szemléletre.